

28-bob. Bojxona nazoratini amalga oshirish shakllari va tartibi

188-modda. Bojxona nazoratining shakllari

Bojxona nazoratining shakllari quyidagilardan iborat:

hujjatlar va ma'lumotlarni tekshirish;

og'zaki so'rov;

axborot olish;

bojxona ko'zdan kechiruvi;

tovarlarning tamg'alanganligini tekshirish;

bojxona ko'rigi;

shaxsiy ko'rik;

bojxona identifikatsiyalashi;

bojxona kuzatuv;

binolar va hududlarni tekshirish;

tovarlarni va transport vositalarini hisobga olish, ularni hisobga olish tizimini tekshirish hamda ushbu tovarlarni va transport vositalarini inventarizatsiya qilish;

tovarlar chiqarib yuborilganidan keyingi bojxona nazorati.

189-modda. Bojxona nazorati shakllarining qo'llanilishi

Bojxona organlari bojxona nazorati shakllarini qo'llashda tanlab olish prinsipiga asoslanadi va bojxona nazoratining bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini ta'minlaydigan shakllari bilan cheklanadi. Bojxona nazorati shaklini tanlash bojxona organining mansabdor shaxsi tomonidan belgilanadi.

Bojxona nazorati amalga oshirilayotganda bojxona organlari bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlari buzilishlarining

oldini olish maqsadida, tekshirilishi kerak bo'lgan tovarlarni va transport vositalarini, yuridik va jismoniy shaxslarning hujjatlarini aniqlash, bojxona nazorati shakllarini va ularning qo'llanilish hajmini tanlash uchun xavfni boshqarish tizimini qo'llaydi.

Bojxona nazoratining muayyan shakllaridan ozod etish O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlariga va xalqaro shartnomalariga muvofiq amalga oshiriladi.

Bojxona nazoratining ayrim shakllarini qo'llamaslik yoki ulardan ozod qilish yuridik va jismoniy shaxslar bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etish majburiyatidan ozod qilinganligini anglatmaydi.

Quyidagilar bojxona ko'rigidan o'tkazilmaydi:

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining va O'zbekiston Respublikasi sobiq Prezidentining shaxsiy bagaji;

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati a'zolarining va Qonunchilik palatasi deputatlarining, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi a'zolarining, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Inson huquqlari bo'yicha vakilining (ombudsmanning) va O'zbekiston Respublikasi diplomatik pasportlari egalarining shaxsiy bagaji, agar mazkur shaxslar xizmat vazifalarini bajarishi bilan bog'liq holda bojxona chegarasini kesib o'tsalar;

qonunga muvofiq boshqa mansabdor shaxslarning shaxsiy bagaji.

Chet el harbiy kemalari, jangovar va harbiy-transport havo kemalari, shuningdek o'zi yurib kelayotgan harbiy texnikasi bojxona ko'rigidan ozod qilinadi.

Bojxona nazoratini o'tkazishda insonning hayoti va sog'lig'i, hayvonlar, o'simliklar uchun xavfsiz bo'lgan hamda

tovarlarga va transport vositalariga zarar yetkazmaydigan texnik va boshqa vositalar qo'llanilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi bojxona nazoratini amalga oshirish maqsadida chet davlatlarning bojxona organlari bilan hamkorlik qiladi, ular bilan o'zaro yordam va axborot almashinuvi to'g'risida bitimlar tuzadi.

190-modda. Hujjatlarni va ma'lumotlarni tekshirish

Bojxona nazoratini amalga oshirishda bojxona organlari taqdim etilgan, bojxona maqsadlari uchun ahamiyatga molik hujjatlarni tekshiradi.

Taqdim etilgan hujjatlarni va ma'lumotlarni tekshirish:

hujjatlarning asosiy rekvizitlari to'liq va to'g'ri to'ldirilganligini;

zarur imzolar va muhrlarning (elektron raqamli imzoning) mavjudligini;

tuzatishlarning tasdiqlanganligini aniqlashni o'z ichiga oladi.

Bojxona organlariga taqdim etilgan hujjatlarda ko'rsatilgan ma'lumotlarning to'g'riligini tekshirish ularni quyidagilardan olingan ma'lumotlar bilan solishtirish orqali amalga oshiriladi:

taqdim etilgan boshqa hujjatlar va ma'lumotlardan olingan axborotlar;

uchinchi shaxslardan va boshqa manbalardan olingan axborotlar;

bojxona nazoratining boshqa shakllarini o'tkazish, bojxona statistikasi ma'lumotlarini tahlil etish, axborot texnologiyalaridan foydalangan holda ma'lumotlarni qayta ishlash natijalari asosida olingan axborotlar.

Bojxona organi qo'shimcha ma'lumotlarni faqat taqdim etilgan hujjatlardagi ma'lumotlarni tekshirish maqsadida, sababini ko'rsatgan holda talab qilib olishga haqli.

Taqdim etilgan hujjatlarni tekshirish va (yoki) qo'shimcha ma'lumotlarni talab qilib olish tovarlarni chiqarib yuborishga to'sqinlik qilmaydi, bundan ushbu hujjatlarning:

haqiqiy emasligi;

boshqa tovarlarga taalluqliligi;

tovarlarni chiqarib yuborish, ularni so'ralayotgan bojxona rejimiga joylashtirish mumkinligi to'g'risida bojxona organi tomonidan qaror qabul qilinishiga va (yoki) bojxona to'lovlari to'lanishiga ta'sir ko'rsatadigan noto'g'ri ma'lumotlarni o'z ichiga olganligi ushbu Kodeks 248-moddasining [to'rtinchi qismida](#) belgilangan muddatlarda bojxona organi tomonidan aniqlangan hollar mustasno.

191-modda. Og'zaki so'rov

Og'zaki so'rov bojxona organining mansabdor shaxsi tomonidan vakolatli shaxslardan va bojxona nazoratini amalga oshirish uchun ahamiyatga molik holatlar to'g'risida ma'lumotlarga ega boshqa shaxslardan zarur axborotni og'zaki shaklda, bunday so'rov natijalarini yozma shaklda rasmiylashtirmagan holda olishni nazarda tutadi.

192-modda. Axborot olish

Axborot olish bojxona organining mansabdor shaxsi tomonidan vakolatli shaxslardan va bojxona nazoratini amalga oshirish uchun ahamiyatga molik holatlar to'g'risida ma'lumotlarga ega boshqa shaxslardan zarur axborot olishni nazarda tutadi.

Axborot olish uchun vakolatli shaxsni va boshqa shaxsni chaqirish zarur bo'lgan taqdirda bojxona organi yozma shaklda xabar yuboradi.

193-modda. Bojxona ko'zdan kechiruvi

Bojxona ko'zdan kechiruvi bojxona organining mansabdor shaxsi tomonidan transport vositalarining bo'limlarini, tovarlarning o'rov-idishini ochmagan, ko'zdan kechirilayotgan obyektlarni va ularning qismlarini bo'laklarga ajratmagan va boshqa yo'llar bilan ularning butligini buzmaganda tovarlarning va (yoki) transport vositalarining, xalqaro pochta va kuryerlik jo'natmalarining hamda jismoniy shaxslar bagajining, shuningdek yuk ortilgan idishlarni, konteynerlarni, bojxona identifikatsiyalash vositalarining tashqi ko'rinishini ko'zdan kechirish orqali amalga oshiriladi.

Bojxona ko'zdan kechiruvi bojxona nazorati ostidagi tovarlar va (yoki) transport vositalari to'g'risidagi ma'lumotlarni, tovarlarda, yuk ortilgan idishlarda, transport vositalarida va transport vositalarining bo'limlarida plombalar, muhrlar va boshqa bojxona identifikatsiyalash vositalari mavjudligini tasdiqlash maqsadida amalga oshiriladi.

Bojxona nazorati zonasida bojxona ko'zdan kechiruvi vakolatli shaxslar ishtirokisiz o'tkazilishi mumkin, bundan mazkur shaxslar bojxona ko'zdan kechiruvida hozir bo'lish istagini bildirgan hollar mustasno.

Bojxona ko'zdan kechiruvi natijalariga ko'ra:

to'g'ri deklaratsiyalangan taqdirda — tegishli tovarning kuzatuv hujjatlari rasmiylashtiriladi;

tovarning noto'g'ri deklaratsiyalanganligi fakti aniqlangan taqdirda — bojxona ko'rigi amalga oshiriladi.

194-modda. Tovarlarining tamg'alanishini tekshirish

Tovarlarining tamg'alanishini tekshirish tovarlarda yoki ularning qadoqlarida maxsus tamg'alar, identifikatsiyalash belgilari yoki tovarni belgilashning boshqa vositalari mavjudligini tekshirishni nazarda tutadi.

Bojxona hududiga olib kiriladigan alohida tovarlar bo'yicha bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlarida ularni maxsus tamg'alar, identifikatsiyalash belgilari yoki tovarlarni belgilashning boshqa vositalari bilan tamg'alash talabi qo'yilishi mumkin.

Tovarlarda ushbu moddaning ikkinchi qismida ko'rsatilgan maxsus tamg'alar, identifikatsiyalash belgilari yoki tovarlarni belgilashning boshqa vositalari mavjud emasligiga, shunday tovarlari mavjudligi aniqlangan yuridik yoki jismoniy shaxs buning aksini isbotlamasa, tovarlarni bojxona hududiga bojxona rasmiylashtiruvizsiz olib kirganlik yoki chiqarib yuborganlik faktining tasdiqlanishi deb qaraladi.

195-modda. Bojxona ko'rigi

Bojxona ko'rigi qo'yilgan plombalarni, muhrlarni yoki bojxona identifikatsiyalashining boshqa vositalarini buzgan xolda, tekshirilayotgan obyektlarni va ularning qismlarini bo'laklarga ajratib, demontaj qilib yoki boshqa yo'llar bilan ularning butligini buzib, tovarlarning o'ramini yoki transport vositasining yuk joylanadigan bo'limini yoxud idishlarini, konteynerlarni va tovarlar bo'lgan yoki bo'lishi ehtimoli bo'lgan boshqa joylarni ochishni nazarda tutadi.

Bojxona ko'rigi, qoida tariqasida, tovarga bojxona deklaratsiyasi qabul qilinganidan keyin deklarant hozirlikida o'tkaziladi. Bunda tovarga bojxona deklaratsiyasi qabul qilinguniga qadar bojxona ko'rigi:

bojxona maqsadlarida tovarni identifikatsiyalash;

bayon etilgan ma'lumotlarning to'g'riligini aniqlash;

bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlarini buzganlik to'g'risidagi mavjud axborotni tekshirish;

tanlab tekshirish prinsipiga rioya etgan holda xavfni boshqarish tizimi asosida bojxona nazoratini o'tkazish;

ushbu Kodeksning [275-moddasiga](#) muvofiq deklarantning huquqlarini amalga oshirish zarur bo'lgan taqdirda o'tkazilishi mumkin.

Bojxona organi mansabdor shaxslarining talabiga ko'ra vakolatli shaxslar tovarlarning va transport vositalarining bojxona ko'rigi o'tkazilayotganda hozir bo'lishi va ularga zarur ko'mak ko'rsatishi shart. Vakolatli shaxslar bo'lmaganda ko'rikdan o'tkazilayotgan transport vositasini boshqarayotgan jismoniy shaxs vakolatli shaxs hisoblanadi.

Bojxona organining mansabdor shaxsi bojxona ko'rigini quyidagi hollarda vakolatli shaxslar ishtirokisiz, ikki nafar xolis hozirligida o'tkazishga haqli:

tovarlar va transport vositalari taqdim etilgan kundan keyin besh ish kuni o'tgach vakolatli shaxslar kelmaganda;

davlat xavfsizligiga, jamoat tartibiga, odamlarning hayoti va sog'lig'iga, hayvonlar va o'simliklarga, atrof-muhitga, madaniy boyliklarni saqlashga haqiqiy xavf mavjud bo'lganda va kechiktirib bo'lmaydigan choralar ko'rilishi lozim bo'lgan boshqa holatlarda (shu jumladan, agar tovarlar tez yonuvchan moddalar, portlash xavfi bo'lgan predmetlar, portlovchi, zaharlovchi, xavfli kimyoviy va biologik faol moddalar, giyohvandlik vositalari, prekursorlar, psixotrop, zaharli, toksik, radioaktiv moddalar, yadroviy materiallar, qurol, uning o'q-dorilari ekanligini ko'rsatuvchi va boshqa shunga o'xshash

tovarlar ekanligining belgilari mavjud bo'lsa, shuningdek, agar tovarlar o'zidan noxush hid taratsa);

tovarlar xalqaro pochta va kuryerlik jo'natmalarida yuborilganda;

tovarlar va (yoki) transport vositalari bojxona hududidan tovarlarni va (yoki) transport vositalarini olib chiqishni nazarda tutuvchi bojxona rejimi shartlarini buzgan holda ushbu hududda qoldirilganda.

Agar bojxona deklaratsiyasida bir nomdagi tovar sifatida ko'rsatilgan tovar turkumining bir qismi bojxona ko'rigidan o'tkazilgan bo'lsa, bunday ko'rikdan o'tkazish natijalari shu tovarning butun turkumiga tatbiq etilishi mumkin. Agar vakolatli shaxs ko'rikdan o'tkazish natijalari tovarning butun turkumiga tatbiq etilishi mumkin emas deb hisoblasa, tovar turkumining qolgan qismi uchun qo'shimcha bojxona ko'rigi o'tkazilishini talab qilishga haqli.

Bojxona ko'rigi o'tkazilayotganda tovarning amaldagi miqdori uni deklaratsiyalashda ko'rsatilgan tovar miqdoriga mos kelmasligi aniqlangan taqdirda, bojxona organi bojxona maqsadlari uchun tovarning amaldagi miqdorini mustaqil ravishda aniqlaydi.

Bojxona ko'rigidan o'tkazish natijalari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan belgilanadigan shaklda dalolatnoma tuziladi. Bojxona ko'rigi dalolatnomasining ko'chirma nusxasi vakolatli shaxsga topshiriladi (yuboriladi).

Ushbu modda talablariga rioya etilishi munosabati bilan yuzaga kelgan xarajatlar vakolatli shaxs zimmasida bo'ladi.

196-modda. Shaxsiy ko'rik

Shaxsiy ko'rik bojxona chegarasi orqali o'tayotgan va bojxona nazorati zonasida yoki aeroportning xalqaro yo'nalishlar uchun ochiq bo'lgan tranzit zonasida bo'lgan jismoniy shaxsga nisbatan o'tkaziladi.

Shaxsiy ko'rik bojxona hududiga olib kirish yoki ushbu hududdan olib chiqish taqiqlangan tovarlarni yoxud ushbu Kodeksda belgilangan tartibni buzgan holda olib o'tilayotgan tovarlarni jismoniy shaxs yonida yashirmoqda va ularni o'z ixtiyori bilan taqdim etmoqchi emas, deb taxmin qilishga asoslar bo'lgan taqdirda bojxona organining mansabdor shaxsi tomonidan amalga oshiriladi.

Shaxsiy ko'rikdan o'tkazish haqidagi qaror bojxona organining boshlig'i yoki uning o'rnini bosuvchi shaxs tomonidan yozma shaklda qabul qilinadi.

Shaxsiy ko'rikdan o'tkazishni boshlashdan avval bojxona organining mansabdor shaxsi:

shaxsiy ko'rikdan o'tkazish to'g'risidagi qarorni jismoniy shaxsga e'lon qilishi;

shaxsiy ko'rik o'tkazilayotganda jismoniy shaxsni uning huquqlari bilan tanishtirishi;

jismoniy shaxsga yonida berkitilgan tovarlarni o'z ixtiyori bilan berishni taklif qilishi shart.

Jismoniy shaxs shaxsiy ko'rikni rad etgan taqdirda, shaxsiy ko'rikdan o'tkazish to'g'risidagi qarorga shaxsiy ko'rikdan o'tkazish haqidagi qarorni e'lon qilgan bojxona organi mansabdor shaxsining imzosi bilan tasdiqlangan belgi qo'yiladi.

Agar ko'rikdan o'tkazilayotgan shaxs bojxona organi mansabdor shaxsining qonuniy talablarini bajarmasa yoki bajarishga qarshilik ko'rsatsa, ushbu harakatlar ma'muriy

javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlariga muvofiq jismoniy shaxsni ma'muriy yo'l bilan ushlab turish uchun asos bo'ladi.

Shaxsiy ko'rik sanitariya-gigiyena talablariga javob beradigan alohida xonada bojxona organining ko'rikdan o'tkazilayotgan shaxs bilan bir jinsdagi mansabdor shaxsi tomonidan xuddi shu jinsdagi ikki xolis hozirligida o'tkaziladi. Boshqa jismoniy shaxslarning bu xonaga kirish va shaxsiy ko'rikdan o'tkazishni kuzatish imkoniyatiga yo'l qo'yilmaydi. Ko'rikdan o'tkazilayotgan shaxsning tanasini tekshirish faqat tibbiyot xodimlari tomonidan, zarur bo'lganda, maxsus tibbiyot texnikasidan foydalangan holda amalga oshiriladi. Zarur bo'lganda shaxsiy ko'rik o'tkazilayotganda tarjimon jalb qilinadi.

Voyaga yetmagan yoki muomalaga layoqatsiz shaxs shaxsiy ko'rikdan o'tkazilayotganida uning qonuniy vakillari (ota-onasi, farzandlikka olganlar, homiylar, vasiylar) yoki uni kuzatib boruvchi shaxslar hozir bo'lishga haqli.

Shaxsiy ko'rik ko'rikdan o'tkazilayotgan shaxs tomonidan o'zida yashirib qo'yilgan tovarlarni topish uchun zarur bo'lgan doirada hamda inson sha'ni va qadr-qimmatini kamsitilishini, uning sog'lig'i va mol-mulkiga ziyon yetkazilishini istisno etadigan shaklda amalga oshiriladi.

Ko'rikdan o'tkazilayotgan shaxs yoki uning qonuniy vakili yoxud uni kuzatib boruvchi shaxs shaxsiy ko'rikdan o'tkazish jarayonida quyidagi huquqlarga ega:

bojxona organi boshlig'ining yoki uning o'rnini bosuvchi boshqa shaxsning shaxsiy ko'rikdan o'tkazish to'g'risidagi qarori e'lon qilinishini talab qilish;

ona tilidan foydalanish, shuningdek tarjimon xizmatlaridan foydalanish;

o'z huquqlari va majburiyatlari bilan tanishish;

tushuntirishlar, iltimosnomalar berish;

shaxsiy ko'rik bayonnomasini tuzish tugallanganidan so'ng u bilan tanishib chiqish va mazkur bayonnomaga kiritilishi lozim bo'lgan ma'lumotlarni bayon etish;

bojxona organining qarori, uning mansabdor shaxslari harakatlari (harakatsizligi) ustidan belgilangan tartibda shikoyat qilish.

Ko'rikdan o'tkazilayotgan shaxs yoki uning qonuniy vakili yoxud uni kuzatib boruvchi shaxs qonun hujjatlariga muvofiq boshqa huquqlarga ham ega bo'lishi mumkin.

Ko'rikdan o'tkazilayotgan shaxs yoki uning qonuniy vakili yoxud uni kuzatib boruvchi shaxs shaxsiy ko'rik davomida bojxona organi mansabdor shaxsining qonuniy talablarini bajarishi shart.

Shaxsiy ko'rik natijalari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan belgilanadigan shaklda bayonnoma tuziladi. Bayonnoma quyidagilar tomonidan imzolanadi:

bojxona organining shaxsiy ko'rikni o'tkazgan mansabdor shaxsi;

xolislar;

shaxsiy ko'rikdan o'tkazilgan jismoniy shaxs yoki uning qonuniy vakili yoxud uni kuzatib boruvchi shaxs;

tibbiyot xodimi — ko'rikdan o'tkazilgan shaxsning tana a'zolari u tomonidan tekshirilganda;

shaxsiy ko'rikda ishtirok etgan boshqa shaxslar.

Shaxsiy ko'rikdan o'tkazilgan jismoniy shaxsga shaxsiy ko'rik o'tkazilganligi to'g'risidagi bayonnomaning ko'chirma nusxasi imzo qo'ydirib taqdim etiladi.

197-modda. Bojxona identifikatsiyalashi

Bojxona identifikatsiyalashi tovarlar, transport vositalari va hujjatlar, shuningdek bojxona nazorati ostida bo'lishi lozim bo'lgan tovarlar turgan yoki turishi mumkin bo'lgan xonalar va boshqa joylarning bojxona identifikatsiyalash vositalarini qo'llash yo'li bilan amalga oshiriladi.

Bojxona identifikatsiyalash vositalari quyidagilardan iborat:

qo'yilgan plombalar, muhrlar;

yozilgan raqamli, harfli tamg'alar va boshqa xildagi tamg'alar, identifikatsiyalash belgilari;

bosilgan shtamplar;

olingan namunalar va nusxalar;

tuzilgan tavsiflar, chizmalar;

tayyorlangan katta tasvirlar, rasmlar, fotosuratlar va videotasvirlar;

tovarning kuzatuv hujjatlari va boshqa hujjatlar;

yopishtirilgan maxsus nakleykalar va himoya moslamalari;

tovarning jo'natuvchi bojxona organi tomonidan plombalar va muhrlar qo'yilgan, transport vositalarining yuk bo'limlariga joylashtirilgan, bojxona maqsadlari uchun zarur tovarning kuzatuv hujjatlari;

seyf-paketlarga joylashtirilgan, bojxona maqsadlari uchun zarur bo'lgan hujjatlar;

qonun hujjatlariga zid bo'lmagan boshqa bojxona identifikatsiyalash vositalari.

Bojxona identifikatsiyalash vositalari bojxona organlari tomonidan o'zgartirilishi, olib tashlanishi yoki yo'q qilinishi mumkin, bundan tovarlarning va transport vositalarining yo'q qilinishi, qayta tiklab bo'lmaydigan tarzda yo'qotilishi yoki jiddiy tarzda buzilishi haqiqiy xavfi bo'lgan hollar mustasno. Bojxona organlariga bojxona identifikatsiyalash vositalari o'zgartirilganligi, olib tashlanganligi yoki yo'q qilinganligi to'g'risida darhol xabar beriladi va haqiqiy xavf mavjudligining dalillari taqdim etiladi.

Chet davlatlarning bojxona organlari tomonidan O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalariga muvofiq qo'yilgan plombalar, muhrlar yoki boshqa bojxona identifikatsiyalash vositalari bojxona identifikatsiyalash vositalari sifatida e'tirof etilishi mumkin.

Bojxona identifikatsiyalash vositalarining qo'llanilish va tayyorlanish tartibi O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan belgilanadi.

198-modda. Bojxona kuzatuvi

Bojxona organlarining mansabdor shaxsi tomonidan bojxona nazorati ostidagi tovarlar va transport vositalarini vizual kuzatish, shu jumladan texnik vositalar qo'llanilgan holda kuzatish bojxona kuzatuvi hisoblanadi.

199-modda. Binolar va hududlarni tekshirish

Binolar va hududlarni tekshirish bojxona nazorati ostida bo'lgan, shu jumladan shartli ravishda chiqarib yuborilgan tovarlarning va transport vositalarining bojxona omborlarida, boj

olinmaydigan savdo do'konlari binolarida, shuningdek bojxona tartib-taomillari va rejimlari shartlariga muvofiq tovarlar va transport vositalari turishi lozim bo'lgan shaxslarda tovarlar va transport vositalari borligini tasdiqlash maqsadida bojxona organining mansabdor shaxsi tomonidan amalga oshiriladigan harakatdir.

200-modda. Tovarlarini va transport vositalarini hisobga olish, hisobga olish tizimini tekshirish hamda ularni inventarizatsiya qilish

Bojxona chegarasidan olib o'tilayotgan va (yoki) bojxona nazorati ostida bo'lgan barcha tovarlar va transport vositalari bojxona organlari tomonidan hisobga olinishi kerak.

Tegishli bojxona rejimlari shartlariga rioya etilishi uchun mas'ul bo'lgan yuridik va jismoniy shaxslar ushbu moddaning birinchi qismida ko'rsatilgan tovarlarning va transport vositalarining hisobini yuritishi hamda bojxona organlariga O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan belgilanadigan shaklda hisobot taqdim etishi shart.

Ushbu moddaning ikkinchi qismida ko'rsatilgan yuridik va jismoniy shaxslar tomonidan amalga oshiriladigan tovarlarni va transport vositalarini hisobga olish tizimini tekshirish bojxona organlari tomonidan quyidagi hollarda qo'llanilishi mumkin:

shaxs bojxona rasmiylashtiruvining soddalashtirilgan tartib-taomillarini qo'llash to'g'risida ariza berganda;

hisobga olinishi lozim bo'lgan tovarlar shartli ravishda chiqarib yuborilganda;

bojxona brokyerlarining, bojxona tashuvchilarining, shuningdek ayrim bojxona rejimlari doirasida faoliyat yuritayotgan va (yoki) tovarlarni bojxona nazorati ostida saqlash bo'yicha xizmatlar ko'rsatayotgan shaxslarning faoliyati nazorat qilinayotganda;

bojxona nazorati ostida turgan tovarlar va (yoki) transport vositalariga nisbatan vakolatli shaxs tekshirilayotganda.

Bojxona nazorati ostida turgan tovarlarni va transport vositalarini inventarizatsiya qilish bojxona organi boshlig'ining yoki uning o'rnini bosuvchi shaxsning qaroriga ko'ra bojxona organining mansabdor shaxslari tomonidan amalga oshiriladi.

Bojxona organlari tegishli bojxona rejimlari shartlariga rioya etilishi uchun javobgar bo'lgan yuridik va jismoniy shaxslar tomonidan o'tkazilgan tovarlar va transport vositalari inventarizatsiyasi natijalaridan foydalanishi mumkin.

201-modda. Tovarlar chiqarib yuborilganidan keyingi bojxona nazorati

Bojxona organlari tovarlar chiqarib yuborilganidan keyin, basharti bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlari buzilgan deb taxmin qilish uchun yetarli va tasdiqlangan asoslar mavjud bo'lsa, bojxona nazoratini amalga oshirishga haqli.

Tovarlar chiqarib yuborilganidan keyingi bojxona nazorati amalga oshirilayotganda bojxona organlari tovarlarning borligini tekshirishga, ularni qayta bojxona ko'rigidan o'tkazishga, bojxona deklaratsiyasida ko'rsatilgan ma'lumotlarni qayta tekshirishga, hujjatlarni hamda ushbu tovarlar bilan amalga oshiriladigan tashqi iqtisodiy operatsiyalarga va undan keyingi tijorat operatsiyalariga taalluqli axborotni tekshirishga haqli. Tekshiruv mazkur operatsiyalarga bevosita yoki bilvosita aloqador yoxud zarur hujjatlarga ega bo'lgan yuridik va jismoniy shaxslar joylashgan yerlarda o'tkazilishi mumkin.

Tovarlar chiqarib yuborilganidan keyingi bojxona nazoratini o'tkazish uchun bojxona organi boshlig'ining yoki uning o'rnini bosuvchi shaxsning tekshiruv maqsadi, uni o'tkazish muddatlari, tekshiruvchi bojxona organi mansabdor

shaxslarining tarkibi va tekshirilayotgan davr ko'rsatilgan qarori asos bo'ladi.

Tovarlar chiqarib yuborilganidan keyingi bojxona nazorati ayni bir kontrakt (shartnoma, kelishuv) bo'yicha ko'pi bilan bir marta o'tkazilishi mumkin.

Tovarlar chiqarib yuborilganidan keyingi bojxona nazorati hamda bojxona to'lovlarini qo'shimcha hisoblash tovarlarning bojxona nazorati ostida bo'lishi tugagan paytdan e'tiboran bir yil ichida amalga oshirilishi mumkin.

202-modda. Bojxona nazorati amalga oshirilayotganda mutaxassisni va ekspertni jalb qilish

Zarur hollarda, bojxona nazorati amalga oshirilayotganda, shu jumladan texnik vositalarni qo'llagan holda amalga oshirilayotganda muayyan harakatlarni bajarishda ishtirok etish va ko'maklashish uchun maxsus bilim va ko'nikmalarga ega, manfaatdorligi bo'lmagan mutaxassis yoki ekspert jalb qilinishi mumkin.

Mutaxassisni yoki ekspertni jalb qilish bojxona organining yoxud vakolatli shaxsning tashabbusi bilan amalga oshiriladi.

Mutaxassis va ekspert:

o'z ishtirokida bajariladigan harakatlar predmetiga taalluqli materiallar bilan tanishishga;

tegishli harakatlarning predmetiga taalluqli savollarni shunday harakatlar ishtirokchilariga berishga;

o'zi ishtirok etgan harakatlarning amalga oshirilishi natijalari bo'yicha rasmiylashtiriladigan hujjatlar bilan tanishishga va o'zi bajaradigan harakatlar yuzasidan shunday hujjatlarga kiritilishi lozim bo'lgan bayonotlar qilishga va tushuntirishlar berishga haqli.

Mutaxassis va ekspert maxsus bilim va ko'nikmalar talab etiladigan harakatlarda ishtirok etishi, o'zi bajaradigan harakatlar yuzasidan tushuntirishlar berishi, mazkur harakatlarning bajarilganligi faktini, ularning mazmuni va natijalarini o'z imzosi bilan tasdiqlashi shart.

Bojxona nazoratini o'tkazish bo'yicha harakatlarni amalga oshirishga jalb qilinganda mutaxassis yoki ekspert tomonidan olingan, davlat sirini yoki qonun bilan qo'riqlanadigan boshqa sirni o'z ichiga olgan axborot u tomonidan oshkor etilmasligi, boshqa maqsadlarda ishlatilmasligi, uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak, bundan qonun hujjatlarida nazarda tutilgan hollar mustasno.

Bojxona nazoratiga mutaxassisni jalb qilish bilan bog'liq xarajatlar o'rni:

mutaxassis bojxona organining tashabbusi bilan jalb qilingan taqdirda — bojxona organi tomonidan;

mutaxassis vakolatli shaxsning tashabbusi bilan jalb qilingan taqdirda — vakolatli shaxs tomonidan qoplanadi.